

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

zhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrto leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamesne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Im Namen Seiner Majestät des Kaisers!

Das k. k. Kreis-Gericht Cilli als Berufungsgericht hat heute unter dem Vorsitze des k. k. Hofrathes Heinricher im Beisein des k. k. G. R. Pejarič, k. k. G. R. Jordan, k. k. G. H. A. Toplat und des Rechtspraktikanten Piaminig über die Berufung des L. Kordeš, wieder das Urtheil des k. k. Bezirksgerichtes Cilli vom 23. Jänner 1884.

3. 101 womit L. Kordeš, verantwortlicher Redacteur der periodischen Druckschrift „Slov. Gosp.“ in Marburg der Uebertretung des § 496 begangen dadurch, daß er in der Nummer 1. des XVIII. Jahrganges vom 3. Jänner 1884 der unter seiner verantwort. Redaktion in Marburg erscheinenden periodischen Druckschrift „Slov. Gosp.“ resp. in der in diesen Nummer abgedruckten Correspondenz in Lz št. Vida niže Ptuja nachstehende Sätze als in Slovenskemu svetu je že znano, da imamo pri nas tudi nemškutarje. Prvi je „Francel Schosteritsch...“ Poprej so se bahali, smodke kadili, sedaj pa „fehtajo“ sicer jih še nemškutar Kolenc za dolžni venec toži“, — zur Drucklegung und so zur weiteren Verbreitung gebracht, somit den Fr. Schosteritsch u. Jos. Kolenc von mehreren Seiten mit Schimpfworten belegte, — schuldig erkannt u. gem. § 496 Abs. 1 St. G. u. § 261 St. G. zu einer Geldstrafe von 15 fl. zu Gunsten des Armenfondes der Stadtg. Marburg event. 3 Tage Arrest u. gem. § 389 St. P. D. zum Ersatze der Kosten des Strafverfahrens u. Vollzuges verurtheilt wurde, während gleichzeitig gem. § 39 P. Gef. dem L. Kordeš aufgetragen wird auf der ersten Seite der ersten nach Rechtskraft dieses Urtheiles erscheinenden Nummer des „Slov. Gosp.“ das vorstehende Erkenntnis auf seine Kosten zu veröffentlichen.

Nach der in Folge Verfügung vom 22. Februar 1884 3. 2671 in Anwesenheit des Dr. Glantschnigg als ausgewählter Vertreter der Privat-Ankläger des Verteidigers Dr. Serbec als ausgewiesener Verteidiger des Angeklagten des Privatbetheiligten des Vertreters desselben am 27. März 1884 vorgenommenen Hauptverhandlung auf des von Dr. Glantschnigg als Vertreter des Privatkläger gestellten Antrages auf Zurückweisung der Berufung und Befestigung des erstinstanzlichen Urtheiles.

In Recht erkannt:

Es werde die vom Angeklagten L. Kordeš gegen das oberrwähnte Urtheil wegen des Ausspruches über die Schuld und die Strafe ergriffene Berufung als ungegründet zurückgewiesen, das erstinstanzliche Urtheil vollinhaltlich befestigt und der Berufungswerber gem. § 390 St. P. D. in die Tragung der Kosten des Appellverfahrens verurtheilt; ebenso wurde die von L. Kordeš gegen dieses Urtheil wegen vorliegender Richtigkeitsgründe im Sinne des § 281 P. g. lit. a. beziehungsweise P. 10 St. P. D. ergriffene Berufung als ungegründet zurückgewiesen und das erstinstanzliche Urtheil im Punkte des diesfälligen Schuldspruches befestigt.

Cilli am 27. März 1884.

Der Vorsitzende, der k. k. Hofrath: Heinricher m. p.

Celjski kmetski prijatelji.

V št. Jur ob južni železnici prisopihalo je blizu 200 celjskih rogoviležev z žandarji in „poksarji“. Vodi jih župan Nekerman sam, podvodje so znani „4 celjski dohtarji“. Tukaj razsajajo in ponujajo šulverein prav nesramno, da je Slovencem preveč. Čeravno so pa Slovenci bili, katerih je celjska svojat prišla dražit, ni bil nobeden iz meje nje ugrabljen, ampak samo kmetski ljudje, to pa na zahtevanje celjskih rogoviležev. Vklenjene je potem celjska druhal psovala, suvala, „s pokserji“ po glavi tolkla. In ko jih v mesto pripeljajo, je vse po konci ter grozno in grdo v nje in sploh Slovence bruha iz sebe in spremlja z nepopisljivim zaničevanjem od kolodvora do ječe. Takšni so razupiti celjski kmetski prijatelji.

Vrli naši državni poslanci so radi tega 21. t. m. sledečo interpelacijo v državnem zboru stavili:

V 18. dan t. m. imela je biti ustanovitev krajne skupine nemškega „Schulvereina“ v trgu Šent Jurij, pri Celji na dolnem Štajerskem. Ta shod se ni naznanil niti županu v Šent Juriji, niti političnemu oblastvu, ter ni bilo nobenega vladnega zastopnika prisotnega.

Ob določeni uri sešlo se je kakih 30 do 40 kmetov iz okolice v dotičnej krčmi, a z juž. železnice s posebnim vlakom dospelo je okoli 100 osob iz Celja z županom Celjskim na čelu. Ko je v otvorilnem govoru izrekla se beseda „Schulverein“, izjavili so kmetje, da o „Schulvereinu“ ničesar vedeti nečejo, ker je vse prebivalstvo slovensko in ker „Schulverein“ le razpor seje. Nekateri Celjski gostje začeli so zabavljati na sicer ne prisotnega župana Šent Jurškega: zakaj da ne skrbi za policijski red, na kar so kmetje, dasi so bili vsled zabavljanja na njih obče priljubljenega župana, ki že 20 let posluje, zelo razkačeni, odgovarjali jedino le s klici: „Mi smo Slovenci! Mi nečemo Schulvereina! Odidite, od koder ste prišli!“ ne da bi bili učinili kak izgred.

Kar nastopi c. kr. žandarmerija, pomnožena z žandarji iz Celja, z nasajenimi bajoneti in že na potu do zborišča aretirali so žandarji vsacega kmeta in kmetskega fanta, na katerega je kak Celjski gost pokazal. Potem so in sicer na povelje Celjskega župana nadaljevali aretiranja v gostilni, akoravno k temu ni bilo niti najmanjšega povoda. (Čujte! na desnici.) Nekega kmeta, ki o vsem shodu ničesar znal ni in je le slučajno mej tem prizorom stopil v krčmo, prijeli so takoj pri ustupu. (Čujte! na desnici). Na poti iz gostilne v žandarmsko kasarno topli so Celjani, ne da bi bili žandarji kaj branili, z boksarji ugrabljenе kmete, katere so potem odpeljali v Celje v preiskovalni zapor.

Uvažuje, da po nemškem „Schulvereinu“ v Šent Jurij sklicani shod ni bil prijavljen županu, kot krajnemu policijskemu oblastvu in da tudi nobenega vladnega komisarja pri tem shodu bilo ni — uvažuje dalje, da so se na zaukaz Celjskega župana — ki v občini Šent Jurij nema nobene uradne oblasti — aretirali kmetje, ki neso zakrivili niti najmanjšega motenja javnega miru in reda, in se je tako c. kr. žandarmerija zlorabila in bi se bili s tem utegnili pouzročiti jednaki žalostni dogodki, kakor lansko leto v Brežiškem okraji, dovoljujejo si podpisani naslednje vprašanje na gori imenovana gospoda c. kr. ministra: I. Je-li visokej ces. kr. vladi znano, da ima nemški „Schulverein“ shode brez navzočnosti političnega oblastva? in II. Kaj misli Nj. uzvišenost gospod deželnoobrambeni minister ukreniti, da c. kr. žandarmerija ne bode izvrševala tako nepostavnih aretiranj, ki neso opravičena niti z ozirom na javni mir in red, niti po morda dogodivših se izgedih.

Dr. Vošnjak, Božidar Raič,
baron Goedel.

Gospodarske stvari.

Kaj je to „posojilnica“.

II. Ne da bi denarja primanjkovalo, saj se vidi kako so ž njim prenapolnene hranilnice, ampak ljudem primanjkuje zaupanja do posojilnic. Denarja bi bilo dosti za potrebe naših posojilnic, pa rajši ulagajo in dajo celo odlični narodnjaki svoj denar hranilnicam, kakor pa posojilnicam, dasiravno zgubijo izdatne svote na obrestih (hranilnice dajejo navadno 4%, v Trstu celo 3%, posojilnice pa 5%). Kaj more biti temu uzrok? Gotovo jedino le to, da ljudstvo še nema potrebnega zaupanja do posojilnic. — Če sliši „posojilnica“, mu vedno pride na misel jednako se glaseča beseda nesrečne banke „Slovenija“; če pa še to ni dosti, storijo drugo sovražniki naših posojilnic, sploh sovražniki slovenskemu narodnemu razvitku na ta način,

da iz gole zlobe lažejo, da je Slovenija in posojilnica jedno in isto.

Tu je treba kaj storiti, tu je treba složnosti in združene moči. Tu je treba delati ne le samo v besedi, ampak tudi v dejanjih. (Tukaj mislim na nekatera narodna upraviteljstva, ki imajo svoj denar naložen v hranilnicah, [celo v inozemskih gotovo dobrih listinah] in na nekatere omikane odlične narodnjake.)

Če omikani nemajo zaupanja, kako se more to od prostaka zahtevati? Omikanemu je možno se poučiti o stanji varnosti hranilnih ulog v posojilnicah, zakaj pa tega ne storé? Po mojem mnenju je to vsakega pravega domoljuba sveta dolžnost, da zamore služiti narodu in svojej domovini, ne le samo v besedi, ampak tudi v dejanji, inace je to geslo brez vsakega koristnega pomena.

Vsakdo se zamore pri tej ali oni posojilnici osobno poučiti o stanji, o društvenikih, o rezervnem fondu in premoženji, sploh o vsem, kar se tika varnosti hranilnih ulog; tudi se o tem zamore osvedočiti iz letnega poročila (računa). Vse to se lahko tudi poižve od načelstva zveze slovenskih posojilnic v Celji in sicer o vseh slovenskih posojilnicah, izve se tudi, katerim posojilnicam primanjkuje denarja.

Kar se tiče varnosti hranilnih ulog pri posojilnicah je potrebno razločevati jedino le dve vrsti:

1. Posojilnica, ki ima omejeno poroštvo ali zavezo udov in
2. Posojilnica, ki ima neomenjeno zavezo udov ali društvenikov.

1. način: pri tem je za varnost hranilnih merodajna visokost deležev (delnice). Večji ko so deleži, večji je kredit takih posojilnic, ker so po postavi društveniki porok za vse zaveznanosti posojilnice s svojimi deleži in najmanj še z jedenkrat tolikim zneskom, če društvena pravila (pogodba ne določujejo večje zaveznanosti) v tri ali večkratnem znesku deležev. V zadnjem slučaju je tudi merodajen značaj in premoženje društvenikov. Razen te zaslombe je pa tudi merodajna visokost rezervnih fondov in društveno premoženje, ker v prvej vrsti se izgube iz tega poravnajo. Kake so pa zaveznanosti posojilnice? Hranilne uloge, in če teh ni dosti, iz posojila. To pa kar posojilnica dobi na hranilnih ulogah in kar si izposodi od drugih zavodov, to zopet izposodi, zraven tega se ve da tudi društvene deleže, tako da ima zmirom več izposojenega ali terjatev, kakor pa zaveznanosti. Le na ta način bi se porabljevalo društveno premoženje in deleži in naposled daljša zaveznanost udov, če bi se od danih posojil kaj izgubilo (merodajno je tukaj tudi, kdo je v načelstvu, ki posojila dovoljuje, da varno postopa) in tudi v nemožnem primerljeji, da bi se izgubila vsa dana posojila ali terjatve, se

ukladatelju hranilne vloge ni bati izgube, ker zgoraj omenjeno premoženje, deleži in zaveza ali poroštvo udov presega vse zavezanosti posojilnice. O tem se lahko vsak prepriča in lahko to izračuna.

2. način je. posojilnica z neomejeno zavezo ali poroštvom udov ali družstvenikov. Po tem načinu so vsi udje posojilnice zakonito porok za vse zavezanosti zadruga nerazdelno in s celim svojim premoženjem, ne samo z uplačanimi deleži itd.

Pri tem načinu ni visokost deležev tolike važnosti, ker so itak vsi družstveniki s celim svojim premoženjem porok. Gledé varnosti hranilnih ulog pridejo pri tem 2. načinu vse pod 1. načinom navedene merodajnosti na tehtnico povrha pa še število udov in njih stanje v premoženju.

Tim večje je to število in tem bolj so ti premožni, tem večji je kredit zadruga ali posojilnice. Čim dalje taka posojilnica posluje, več udov pristopi in kredit narašča

(Konec prihodnjič.)

Kako močvirnati svet v korist spraviti.

Močvirnata zemljišča ležijo navadno tako globoko, da se voda ne da z njih odpeljati, v katerem stanu pa so brez vse koristi in le škodujejo, ker se iz njih gnjile vode nezdravi soparji vzdgujejo in cel okolični kraj mrzličen in nezdrav napravljajo.

Ti ne zgodi so pa praktični Severoamerikanci že tudi odpomoček izmislili in iznašli. Začeli so namreč po takih močvirah, na katerih poprej nič koristnega rastle ni, zasajati rastline, ki za svojo rast potrebujejo veliko vode. Taka rastlina je navadni jesen. Tisoč in tisoč hektar močvirnatega sveta so v Ameriki z jeseni posadili. Les tega jesenovja je trd in toraj posebno sposoben za izvažanje kot trgovinsko blago.

Ta praktičen izgled Severoamerikancev so začeli posnemati po nižavah v Holandiji in Nemčiji in so mnogobrojne močvire z jeseni ponasadili. Jesen se pa ne nasaja po ljuknjak ali jamah, ampak s koreninami se po vrhu zemlje ravno postavlja in od strani se z blatom kopičasto korenine zadelujejo. Ako kmalo po zasajanju, predno se je blato še trdno vsedlo, burno vreme nastopi in drevesca na stran položi, je treba blatno kopico iz nova narediti.

Pravijo, da morejo jeseni neizrečeno veliko množino vode podelati, zelo hitro rastejo in nareja po $\frac{3}{4}$ do 1 meter dolge letorasle. Močviri, na ktere se prej nikdo brez silne smrtne nevarnosti upati ni smel, so bili pozneje z temi koristnimi drevi poraščeni. Močviri se z časom posuše in voda kroži po celicah brezštevilih dreves. Nobeno drugo drevo niti topol,

niti vrba in niti olša jesena v tem poslu ne užuga.

Najboljši čas za zasajanje je sred maja noter do kresa. V tem času je zemlja že nekoliko pregreta in drevesa se prej primejo in poženejo. Kakor je znano, jesen precej pozno poganjati začne. Za posajanje se morajo le močna in zdrava drevesca vzeti. Skopovanje s sadikami bi bila tukaj le potrata. Zasajajo naj se pa $1\frac{1}{2}$ metra vsak sebi. Kjer se nahaja stoječa voda, tam naj se taki prostori ne skušajo iz prva posaditi. Voda pozneje splohni in potem se morejo tudi taki prostori posaditi.

Kako skusiti ali so jajca za valitev sposobna ali ne.

Za valitev sposobno in zdravo jajce je prozorno in do cela čisto, ako se v stisnjeni roki proti luči ali svetlemu podrži. Rumenjak leži v sredi in zračni mehur pa na debelejšem konci. Jajca, ki imajo podvojni rumenjak, ali so brez njega ali pa če imajo podvojno lupino, ali si bodi ktere druge spremembe v notrajnem, niso za volitev.

Živinozdravnik g. Jelovšek je 21. t. m. pri sv. Lenartu in 25. t. m. v Račah prav izvrstno slovenski govoril, kako bolni živini pomagati itd. Škoda le, da je premalo poslušalcev prišlo. Dne 31. t. m. govori v Brežicah 1. junija v Ormoži in 2. jun. v Ljutomeru.

Sejmi. 3. junija Loče, sv. Hema, Lučane, Ljutomer, Mahrenberg, Maribor, Mozirje, Laško; 5. jun. Gradec, sv. Marjeta na Pesnici, sv. Helena, 7. jun. Lipnica.

Dopisi.

Iz Maribora. (Mrtvo dete). V nedeljo 25. t. m. so hoteli sovražniki Slovencev v g. Wiethalerjevi dvorani slovesno krstiti iz Spielfelda semkaj prineseno dete. Ali joj in groza, dete je bilo mrtvo. Prišlo je komaj 150 ljudi, med temi ves mestni in okrajni zastop mariborski, „purgarski kmetje“, hlapci, viničarji, delavci od sv. Jožefa. Slovenskega zavednega kmeta ni bilo nobenega, ampak pešica znanih nemškutarjev, stara Seidlnova garda, pa še ta prav skrčena. Le mahrenberški Rudel je privlekel 15, selniški Gartner 11 kmetiskih zapeljanih siromakov pa Appoth iz Spielfelda 10. S polja bil je edini Bothe v Račah, od sv. Lenarta zdravnik Joras in iz Bistrice znani Forchacher, Stieger, Nasko, Rasswoschegg in Pitschl torej sami stari generali brez vojakov. To je velika sramota za bauernvereinske grabljivce! Čeravno so kmetom 5 okrajev vabil doposlali in pravili, da jih Slov. društvo vabi, ali da se dače zmanjšajo, če pridejo, verovali jim niso nič. Isti den so perutninsko razstavo sklenoli

in premije delili, železnica voznino znižala, pa bilo je zastoj. Slovenski kmetje ostali so doma in bauernverein pustili mestnim ali „purgarskim kmetom“. In prav so imeli. Kajti ni se govorilo nič kmetu na korist. Znani eksprofesor Ausserer je priporočal colninsko zvezo s prajzovsko Nemčijo, eksfrater Nagele pa zavrgel vseh 37 toček Schoenererjeve kmet-ske prošnje, tedaj tudi tiste, ki so pametne, koristne in potrebne. To očitno kaže, da totim liberalnim kričačem ni nič mar za kmeta, ampak le za kmet-ske glase pri volitvah. Nagele je tudi rekel: ne verujte mešnikom [kot frančiškanski frater in 3letni bogoslovec vendar je rad pri mešnikih v skledo segal], advokatom in notarjem. Navzočim advokatom in notarjem se je to močno v nos pokadilo ter so klobuke pobrali in šli. Takšno zasramovanje celih stanov je še liberalcem preveč! Razidejo se „bauernvereinariji“ klaverni, pobiti. Iz Celja, Ptuja so znani rovarji izostali. Ni se predčital noben telegram in „Tagespošta“ neče niti besedice črhni o „Bauer-tagu“ v Mariboru. Tudi Hammer-Ambossa ni bilo. Sram jih je blamaže, katero jim je srboriti in širokoustni Nagele nakopal. Slava pa slovenskim kmetom, ki so krive preroke spoznali in doma ostali. To je domoljubom znamenje bližnje zmage pri volitvah! Živeli Slovenci! —

Od sv. Lovrenca v puščavi. Nemčur-skega liberalstva smo uže do ušes siti pa kaj hočemo? Slovencem sovražni nemčurji iz trga pa mariborski šulvereinski klateži nam ne dajo miru. Sitneje kakor najumazanejši jud pšejo v nas svojo lozno kramo. Da zadnjič na Velki niso bili tepeni, zahvaliti je le svarilom pre-vidnih domoljubov. Najbolj gnjusi se nam ponujanje „celjskega lisjaka“. Pohorci smo pošteni Slovenci, in to hočemo tudi ostati, nemški pa se radi učimo, kakor nam je naš „Slov. Gospodar“, zadnjič dobro razlagal. Nemški jezik se naj le uči kot predmet v šoli pa sloven-ski se mora razlagati našej deci, kaj nemške besede pomenijo. Slovenščino iz drage šole po-metati, tega ne trpimo. Šola je naša in če nemčurji hočejo celo ponemčurjene šole, naj si jih pa postavijo, za vsakim svojim grmom eno. Naši tržani so sinovi bogatih lesnih trgovcev, ki so petdesetake in stotake v žepu nosili in s svojimi otroci slovenski govorili. Ti so pa se ponemčurili, ne ponemčili. Kajti Slovenec ne more v nemško kožo skočiti in Nemec po-stati. To je zoper naturo. Tudi so sedaj agenti celjskega lisjaka, koji list namesto petdeseta-kov kmetom ponujajo. Naši župani zunaj trga so narodni, vrli možje ter smo z njimi zado-voljni. Upamo tudi, da sčasoma nemško ura-dovanje zamenijo s slovenskim. Sedaj še to

trpijo, da nemčurjev preveč ne razburijo. Šul-vereinu pa želimo, da povsod ob zid telebne.

Več slovenskih kmetov.

Od sv. Petra v Savinjske dolini. (Šul-vereinski lačenbergerji). Letošnjo cvetno nedeljo zbobnali so celjski nemčurji pa srbori-tasti baron Hakelberg šulvereinsko „Ortssuppe“ pri „šoterliferantu Verwegi“ v Pirešicah, ker jim je gospa Žuža pri Staretu v Žavci pred dolgimi nosi vrata zaprla. Slava jej: V Pi-rešicah je bil tudi Hakelbergov rep, št. Peter-ski Lenko, ter iz „celjskega lisjaka“ naučivši se zlorabil besede Slomšekove, da bi se ta lahko v grobu obrnil. Le nevedni ljudje so mu na limance šli, juda Sonnenberga in Pogač-nikovi hlapci. Pametni Slovenci sami vemo vrednost nemščine najbolje oceniti in so celjski nemčurji najzadnji s svojo kramo. To pa vemo, da je slovenski deci takšne izgoje treba ka-koršne nemške, to je na podlagi materinščine, sicer bi Nemcem ne trebalo nobenih šol, če je nemški jezik edino najpotrebnejši predmet, saj ga znajo z domi. Kdor nam drugače svetuje, je tak nevednež kakor št. Peterski Lenko in vsak od celjskih rogoviležev zapeljani trep. Tak siromak ne vidi sovražnih zvijač, ki merijo na to, da naš duševni in gmotni napredek zavi-rajo, sploh nas ponemčurijo in godne delajo tujčevaj peti. Da bi Slovenec nemško palico na stran djal, tega se bojé privandranci. Slo-venko narodno gibanje, to je trn v peti celj-skim zijakom. Zato se napenjajo kakor žabe, zato lažejo in obrekujejo vse slovensko, da se od dedov kar kadi. To je uzrok, da se Slo-venec nemčurskemu jerobstvu v vsakem oziru izvija, da besno rohnijo. Vsaka stvar, preden konec vzame, binca in kolobita okolo sebe. Jed-nako divja nemčurstvo s poslednjimi silami. Grdo pa je, če Slovenec sovražnikom pomaga in v lastno skledo pljuva. Naše slovenske zmage ne more zabraniti pač pa ovirati.

Pri „Verwegi“ bili so razni udebi sloven-ski, ki so lastno gnezdo prenemarili. Nemčurji pa so še pozneje v Celji krohotali: „hab'mr doch diese bindischen Hungerleider dran kriegt“. Je li mogoče Slovenca huje sramotiti? Zato, slovenski možje, ne dajte se tako grdobno za-peljovati. Res obžalujemo, da sta grebenasta Jurček in Tonček, sina poštenega Slovenca iz Bukovca pri Libojah, sline precejavala v Pi-rešicah. Iz Levca je prišel Kuder, ki se je priženil k „deučbirtu“. Zato menda misli, da ga treba pri „deučen šulvereinu“. Tudi Pla-ninšek je svoj nos zraven imel. Stari „muca-fur“ v Arji vasi pozabil je, da je bil zmira-j narodnjak ter smuknil v Pirešice. Milujemo! Petrovska vas bi se gotovo ne pregrešila, ko bi nobeden ne šel „trunke“ pobirat. Pa ne, morala sta tje uže zavoljo juda Sonnenberga,

koji gotovo brez dobička nikogar za voznika ne najema; to je tem bolj smešno ker sta oba krčmarja, namreč Jož. Jelovšek (Niedorfer) pa Govek (Krajšek). Saj imata doma vina dovolj, da se ga nasrkata. (Konec prih.)

Iz Globokega pri Brežicah. (Javna zahvala.) Trtna uš ugonoblja naše vinograde. Posestniki sklenejo tem bolje poprijeti se sadjerejstva. Vrli naš g. nadučitelj J. Vodušek je si prizadeval domoljubne može nagovoriti, da so šolski vrt dali napraviti, kder se bode drobna naša mladina učila sadunosno drevje počenši od pečke vzrejati. Vrt je sedaj rigolan in ograjen. Zemljišče pa je dal veleposesnik g. Franc Gregorevčič, za kar mu vsa občina izreka najprisrčnejšo zahvalo. Upamo, da bode sedaj, ker je zlasti g. Vodušek vnet sadjerejec, mogoče mladini veselje do sadjerejstva vcepiti na korist in blagor celej okolici!

Iz Slov Bistrice. (Srenjske volitve, lisjak). V Črešnovcih so lanske volitve bile ovržene. Sedaj bo treba zopet voliti. In res župan Wisiak se močno boji za svojo krono. Išče po vseh kotih prijateljev. Našel jih je nekaj. Prvi je znani Sorschaggg, potem učitelj Gaber, ki je 4. t. m. z njim pri Nendelci bil in pil; dalje takšni možje, ki našej občini niso v posebno veselje. Kajti zmiraj se tožijo, po krčmah tulijo, glaže terejo, se pretepavajo in grizejo. Wisiak tirja iz občinske blagajnice 100 fl. na leto pa se obnaša, kakor da bi vsi bili njegovi podložni ko uboga „fajferca“. Zato nam je treba paziti, kedaj bodo nove volitve. Oklicane menda ne bodo. Tablo so prestavili in hočejo bržčas pod klobučkom igrati. — Celjski „lisjak“ se baha, da je dobil 4. t. m. 100 naročnikov. Bolje kosmato bi bil povedal: Savel Stieger jih je naročil 1000, David Nasko pa 10.000. Slovenski kmet prave korenine mož gotovo ni nanj naročen. Saj vidi, da listič druga ne vé, kakor v imenu nemčurjev podirati, kar naši domoljubi Slovencem v čast in korist zidajo. V Hošnico je lisjak se priklatil na ime človeka, kojega tam nikder ni. Župan mu je torej dal „laufpos“ v Celje nazaj!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar pošljejo sultanu v zahvalo, da je cesarjeviča potujočega vrlo sprejel, 6 krasnih konj belcev iz Kladrupske kobilarne. Ulani odložijo dosedanje kopje (pike) in dobijo karabine. — Nadvojvoda Rainer ogleduje deželne brambove, ta teden bil je v Mariboru. — C. k. dvorni kaplan dr. Kulavic je za ljubljanskega škofa papežu predložen. — Državni zbor je končal svoje delovanje sprejemši postavo, da se delavci v fabrikah ne smejo više nego 11 ur zaporedom k delu

siliti, nedelja mora biti prosta; v delegacije so štajerski liberalci izvolili grofa Attemsa. Moravski deželni zbor bo kmalu razpuščen, štajerski nekoliko poznej; volitevška borba bo živahna; liberalci se volitev bojijo, ker je mogoče, da večino zgubijo. Bog daj! — Ljubljanska hranilnica meče denar na stezo, ker snuje nemško šolo, ki je v Ljubljani čisto nepotrebna. Nadomestuje prusački šulverein, da ta nalovljene peneze leži za volitvene homatije rabi. — Slovenci in Hrvati v Istriji se hlabro držijo; skoro ni dvomiti, da pri volitvah povsod zmagajo proti Italijanom. — Koroški šolski svet je vse prošnje za slovenske šole odbil; to je nemško-liberalna pravica! — Hrvatski deželni sabor snide se v Zagrebu 5. junija t. l. — Na Vogerskem začeli so volitve. V Erdeljskem so madjarski dijaki rumunskim profesorjem naredili mačkinjo muziko in javno sežgali na velikej grmadi dva rumunska lista. To je Rumune silno razjarilo zoper Magjare.

Vnanje države. Nemci so poljskega pisatelja, 73letnega Kraševskija, obsodili na 3 leta v ječo, ker mu je nek prajzovski oficir popisal nemško vojsko in trdnjave. Poljaki so močno razburjeni in jezni na Nemce. Bismark je v Afriki dal velikansk kos zemlje na severu od angleškega Kaplanda pograbit ter bode tje pošiljal nemških naseljencev. — V Belgiji so katoličani pri volitvah na večih mestih zmagali zoper freimaurejce. — Ruski car da letos 224000 novincev za vojsko nabrati. — Železnica srbska od Belgrada v Niš bo do jeseni gotova. — Rumuni v Bukareštu so razžalili avstrijskega poslanika, ker so mu pod okni napravili grdo mačkinjo muziko, ki je prav za prav veljala ošabnim Madjarom. Ni dvomiti, da bode rumunska vlada zadostenja dala pa takšno žaljenje sosednih poslanikov je gotovo znamenje velikega sovraštva. — Italijani pa Španijolci so vprašali angleško vlado, če bi smeli Marokanskemu sultanu kaki kos zemlje vzeti. Angležem pa to ni po volji. — V Egiptu zbirajo sedaj 20000 angleških vojakov, da rešijo Hartum. Toda pot pelja od Suakima naprej po širokej puščavi in je torej silno nevarna. Angleži to sami priznavajo in prosijo turškega sultana, naj jim posodi 10000 mož. Ta se pa obotavlja, dokler mu Angleži ne obečajo, da mu dajo Egipt nazaj. — V Severno Ameriko se je letos samo meseca aprila izselilo iz Evrope blizu 70000 ljudi.

Za poduk in kratek čas.

Štajerski deželni zbor pa Slovenci.

V. Dosedanji sestavki so vsakemu, ki se poučiti hoče, pokazali, da je ona doba, odkar

volimo v deželni zbor graški, bila Slovencem neugodna, kmetom pa strašno pogubna. To 23-letno nemško-liberalno dobo bodo kmetje še dolgo pomnili; to pa ne samo zavoljo strahovitega zadolženja [štajerski kmetje so najbolj zadolženi, 200 milijonov goldinarjev imajo intabuliranih ter morajo vsako leto 10 milijonov sebi, zemlji, uimam pritrpati, da činže plačajo — grozna nova desetina], ampak zavoljo velikih doklad občinskih (Gemeindeumlagen), okrajnih (Bezirksumlagen, kojih pred ni bilo) in deželnih (Landesumlagen). V 20 letih so štajerski davkeplačilci (1861—1882) vplačali, deželnih doklad 24,427.557 fl. Dežela štajerska imela je še v tem času tudi mnogo drugih dohodkov, tako, da je celih 80,467.259 fl. skoz roke liberalnih gospodov v Gradci šlo. Vprašajmo se tedaj pred novimi volitvami, kam so ti denarji šli? —

Od l. 1861 naprej imamo zraven cesarske namestnije še novo, deželsko gosposko, kojej načelnik je deželni glavar z deželnim odborom. Liberalni gospodje odborniki so takoj se obdali s številnimi uradniki v deželnej hiši [sploh pa imajo liberalci navado mogoče veliko novih služeb si izmisliti z dobro plačanimi uradniki]. Dobili smo naenkrat: novo deželsko tajništvo knjigovodstvo, denarničarstvo, registraturo z ekspeditom in stavbenški urad. Plače so tropi novih uradnikov nastavili leta 1872 po novejši liberalnej šegi. Vsak ima tukaj: stalno plačo, petletni dve dokladi, službenko priklado, dneine (dijete) in naposled dobro penzijo. Tako ima prvi tajnik plače 2000 fl., dvakrat po 200 petletne in 350 fl. službenske priklade (Gehalt, fünfjährige Dienstaltermzulage, Activitäts-Zulage). Sedaj vleče tajnik na leto potem takem 2750 fl. jednako tudi knjigovodja, denarničar, stavbenški ravnatelj pa 4000 fl. Prilično in dobro plačani so tem podrejeni uradniki. To-rej imamo davkeplačilci letos samo deželskim uradnikom v graške deželske hiši izplačati 168.190 fl.

Potepuhe, cigane itd. vozijo domov ali na mejo na deželske stroške. Ti znašajo letos 40.000 fl. Od dotičnih občin iztirja se polovica; ostalih 20.000 fl. plačamo davkeplačilci z deželsko doklado k cesarskim dačam.

Žandarje nam daje država po brambenskem ministru, za stanovanja pa dežela skrbi. Število žandarjev in žandarskih štacij je trebalo vedno pomnoževati, ker število zločincev v liberalnej dobi ne pojema, ampak narašča. To pa kole deželsko mošnjo in moramo letos iz nje vzeti 24.500 fl. za žandarska stanovanja.

Lenuhom kaznovancem priredjena sta dva zavoda, kder so zaprti in prisiljeni delati; v Lankovicah imamo veliko poslopje v najem za ženske, domačih 90, tujih 70. Za moške pa je dežela kupila v Messendorfu blizu Gradca kos

grajščine in postavila tam velika poslopja, ki so stala 108.848 fl. Za zemljišče smo dali 50.000 fl. v Lankovicah pa za popraviljanje razdrenega poslopja 93.932 fl. Stroški za obedve posilnici znašajo letos 50.282 fl. od katerih deželsko mošnjo zadene blizu 30.000 fl.

Čudno se nam mora zdeti, da za Gradec dežela vzdržuje požarno stražo, ki je l. 1881 na primer stala 6470 fl. Gradec pa dobi letos 4000 fl. kot deželsko podporo za mestno požarno stražo. Sploh Gradec prejema in potegne lepih denarjev vsako leto iz deželske blagajnice, o čemer bode še v našem listu posebič govor.

Po izvestjih deželnega odbora plačali smo štajerski davkoplačilci v 20 letih (1861—81) za deželni zbor 241.438 fl., za deželne uradnike 3,085.341, za progon ali „šub“ potepuhov 490.938 fl., za žandarmerijo 340.917 fl. za hrano zaprtim ženskim in možkim kaznovancem v posilnih delalnicah 267.167 fl. za delalnici sami 109.234 fl. koja svota bila je po raznih dohodkih znižana do 75.241 fl. in naposled še za požarno stražo v Gradci celih 158.766 fl. 97½ kr. Sedaj vemo uže nekaj, kam da gredo deželski denarji. (Dalje prihodnjič).

Smešnica 22. Med v Mariboru zbrane „purgarske pavre“ stopi Slovenec in plača 1 fl. Bauernvereiski glavači ga spoznajo in rečejo, da ga ne morejo sprejeti, ker so se proti njemu izrekli slov. bistriškega okraja kmetje. Slovenec jih vpraša: kde pa so toti kmetje, jaz ne vidim nobenega kmeta, ampak samo Stiegerja, Formacherja, Naskota. Če so to vaši slov. bistriški kmetje, no tedaj mi pa le dajte hitro goldinar nazaj, ter pokaže hrbet osramotenim nemčurjem!

Razne stvari.

(Novi odbor katoliškega tiskovnega društva) se je konstituiral v seji 28. t. m. tako-le: Dr. J. Križanič, predsednik; Dr. Fr. Feuš, podpredsednik; Dr. A. Suhač, denarničar; prof. J. Skuhala, tajnik; prof. Majciger, Dr. Mlakar, Dr. Napotnik, žup. Švarc in Greg. Presčnik, odborniki; J. Flek in Fr. Ferk, namestnika.

(Savinjskega sokola) krasno zastavo bodo blagoslavljali binokostno nedeljo v Mozirji po sv. meši ob 11. uri na sredi trga, kder ima g. dr. Vošnjak slavnostni govor, ob ½ 2. uri je banket, ob 5. uri javna telovadba, zvečer ob 8. uri slavnostna beseda. V pondeljek je izlet v Nazaret, ob 8. uri tam sv. meša, ob 11. obed v Mozirji. Sokolcev pride iz Zagreba in Ljubljane, pevcev iz Ljubljane, Kamnika, Celja, Ptuja in Maribora, Žavca. Prekrasna slovenska slavnost bo najboljši odgovor šulve-

reinskim pangermanom in slovenožrcem v Gradci. Slava savinjskim sokolcem.

(Slovensko društvo) zboruje sv. Trojičko nedeljo za sv. Lenartski okraj. G. dr. Radaž poroča o deželnem, č. g. Božidar Raič o državnem zboru! Vabljeni so vsi volilci in domoljubi slovenski!

(Šaleški narodnjaki) vabijo domoljube iz slov. graškega okraja, naj se udom čitalnice šoštanjske pridružijo, ki odrinejo točno ob 8. uri zjutra iz Šoštanja k slavnosti v Mozirje.

(Javno zahvalo) izreka izbornemu domoljubu g. dr. Gregoriču, njegovej soprogi, preč. o. Jožefu, vsem gospodom in gospam, ki so šolsko mladino 4. razreda okoličanske šole Ptujске dne 15. t. m. z jedjo in pijačo blagovolile pogostiti, v imenu obdarovanih J. Kaukler, učitelj.

(Iz Makol) se nam piše, da domoljubi želijo, naj bi občinske table, kašipoti ne bili samo nemški, ampak tudi slovenski, to pa pravilno pisane, ne pa n. p.: „nah (blizu) Pettau“ namesto: „nach Pettau.“

(Pozna ženitev). Pri sv. Antonu v Slov. goricah je 78letni ženin vzel 67letno nevesto.

(Spremembe v Lav. škofiji.) Knezoškofjski kaplan č. g. A. Žuža postal je nadžupnik v Laškem, č. g. Rostaher kaplan v Šmartnu pri Slov. Gradci in M. Napast stopil je v red nemških vitezov ter ostane provizor v Velikej nedelji.

Listnica uredništva: Dopisi iz Konjice, Čadram, Mariborske in Ormoške okolice, Cirkovec, Monsberga, Lovrenca v puščavi, Dunaja itd. prihodujič, iz Celja, od Male nedelje, sv. Janža na Dravskem polju v Cerkveni prilogi.

Loterijne številke:

V Trstu 24. maja 1884: 40, 86, 90, 11, 78
V Linci „ „ 87, 90, 84, 30, 77

Prihodnje srečkanje: 7. junija 1884.

Priporočba.

G. E. Busbah, zdravnik v Ribnici, je pri mojej zelo nevarni bolezni svojo ročnost in zastopnost kot zdravnik izvrstno pokazal, zagradelj se mu izkreno zahvalim in ga vsakemu bolniku posebno priporočim.

Kopič, nadučitelj.

Kisla voda.

Jaz podpisani priporočujem za sedanji čas svojo izvrstno kisko vodo (Sauerbrunn) v Rogatskem okraju.

En zaboj s 25 velikimi steklenicami velja loco Poličane 3 fl. 50.

Naročbe se naj pošiljajo na moj napis

France Johanus,

1—3 Slatina pri Rogateu. (Rohitsch.)

Razglas.

Pri županstvu Marija-Gradec poleg Laškega (Tüffer) razpisana je služba občinskega tajnika z mesečno plačo 20 gld. a. v. in s prostim stanovanjem.

Zahteva se popolna zmožnost slovenščine, ter slovensko uradovanje.

Prošnje naj se vpoložijo do 29. junija t. l. pri omenjenem županstvu.

Županstvo Marija-Gradec poleg Laškega
dne 19. maja 1884.

Klezin,
župan.

1—3

Prostovoljna prodaja lepega kmečkega zemljišča.

1. Prelepo kmečko zemljišče v Lipi nad Frankolovem pri Celji z lepo hišo, kozolci, hlevi in pa s 50 orali zemlje, od ktere je okoli 22 oralov njiv in travnikov in 3 orale krasnega vinograda se prodaja pod roko.

2. Zemljišče v Lindeku pri Frankolovem s poslopji, okoli 40 oralov zemlje, med tem blizo 8 oralov njiv in travnikov.

Natančneje se zve pri gospodu

Dr. Josipu Sernec,
v Celji.

1—2

Razglas.

Ker se počne žetev, c. k. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar v Gradci vse s. p. n. gospode kmetovalce vljudno opozoruje, da zavaruje ona zraven hiš in vsakterega pohištva, strojev, živine itd. tudi pridelke na njivah in senožetih zoper požar po mogočno ugodnimi pogodbami.

Dotična vprašanja se vljudno vselej razjasnijo v zavarovalničnih kancelijah (Gradec, Sackstrasse št. 20), kakor tudi pri vsakem okrajnem zastopniku, kjer se tudi zavarovalne ponudbe spremljajo.

C. kr. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar
v Gradci.

Oznaniło.

Pri okrajnem zastopu sv. Lenarta v Slov. gor. je služba skušane porodne pomočnice razpisana.

Letno plačilo znaša 100 fl., zato pa mora pri porodih siromačih mater vsa opravila zastonj storiti.

S svedočbami obložene prošnje takih, ktere slovensko in nemško govore, se naj pri imenovanem zastopu v treh tednih vložijo.

Okrajni zastop sv. Lenarta v Slov. goricah,
dne 10. velk. travna 1884.

Glasnik slov. slovstva.

Spisal Anton Janežič. — Mehko vezan 20 kr.

Blaže in Nežika v nedeljskej šoli.

Učiteljem in učencem v poskušnjo spisal A. Slomšek.
III. natis. Mehko vezano 30 kr.

Stric Tomaž ali življenje zamorcev v Ameriki.

Za Slovence izdelal J. B. s 6 podobami. Mehko vezano 15 kr.

Cerkvene pesmi za šolsko mladež,

drugi zboljšani natis, ker je prvi že močno pošel. Dobivajo se mehko vezane po 8 kr. pri

J. LEON-u,

tiskarji v Mariboru, šolska ulica 2.

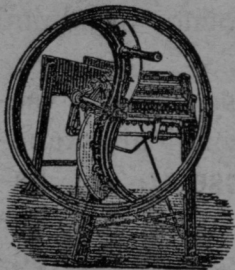
Oznaniło

zadevno štipendije na deželskej, štajerskej, kmetijskej šoli v Grottenhofu blizu Gradca s početkom šolskega leta 1884/5 pravi, da naj prošniki osebno prošnje vložijo pri šolskem ravnateljstvu konči do 31. julija 1884. Več v „Slov. Gosp.“ štev. 18.

V Gradci dne 16. aprila 1884.

1—2

Deželni odbor štajerski.

JANEZ DANGL

v Gleisdorfu,

Steiermark.

priporoča mlatilnice ročne pa tudi z vlačilom, vsakovrstne pa rezne mašine za slamo posebno izvirne Excentrice-mašine; 14 dni na poskušnjo, plačilo v obrokih, cenilniki brezplačno. 1-3

Velik travnik na prodaji.

Meri 4 orale 225 □ klfr. in raste 200 centov živinske krme na leto; leži pri dobrem poti pod katst. občino Cigonca Zigelstadt blizu Sl. Bistrice, Cena 1050 gld. Dajem ga tudi v najem na več let. Prodám ga zarad tega, ker je meni jako odročno.

Več poizve se pri lastniku

Franci Jazbec

posestniku z Ješenci pošta Kranichsfeld.

Zaloga

zlatnine in srebernine.

Čast. p. n. občinstvo storim pozorno na svojo

zalogo zlatnine in srebernine,

ter priporočam posebno: naprsnice (broše), naročnice, naprstke, kambice (obročke za ključe), jedilno orodje za odrasle in otroke, zajemnice za smetano in juho, čedila za čaj, kleščica za sladkor, obročke za obrisala, kozarčke za jajca, solenke, skledice za sadje in sladkor, goršičnice, tabakire, srebernine in zlate svetinje, obročke iz granata, zlata in srebra, nallšpane naročnice, zlate naušesnike in naušesnice, zlate in demantne prstane, zlate in srebrne veržice za gospode in gospé, križice iz zlata in srebra i. t. d.

Vse najnovejšega dela in na poljubno izbiri.

V zalogi imam tudi

raznovrstne stvari iz novega najlepšega srebra vse s kolkom poroštva, ki so tudi za vezila prikladne.

Naznanjam tudi, da sprejemam vsa popravila, spadajoča v moj posel graviranje (vrezovanje) in pozlačenje v ognju.

Dragotine, staro zlato in srebro kupujem ali zamenjavam.

Naročila od zunaj se takoj izvršujejo.

Henrik Schön-ov naslednik

V. SEILER

juvelir, zlatár in srebernár
v Mariboru.